

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็นลำดับดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

เนื่องจากเรื่องเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ และการนิเทศการศึกษา เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้วิจัย จึงได้ค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องเหล่านี้เพื่อ เป็นพื้นฐานในการวิจัยดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหาความรู้จากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ และการนิเทศการศึกษา

1.2 ศึกษาขอบเขตหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย วัตถุประสงค์ของการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทย การบริหารงาน และการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย จากการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์กรมวิสามัญ (เดิม) ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทยด้วย และสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทยประจำกรมวิสามัญ (เดิม) ด้วย จากการอ่านรายงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีต่าง ๆ หนังสือ บทความ และจุลสารเกี่ยวกับภาษาไทยต่าง ๆ ของหน่วยศึกษานิเทศก์

1.3 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนภาษาไทยจากหนังสือ บทความและวารสารต่าง ๆ

2. เครื่องมือในการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความเห็นครูภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาที่เคยได้รับการนิเทศการศึกษาในสายวิชาภาษาไทย แบบสอบถามนี้เป็นแบบเติมคำหรือข้อความ แบบประเมินค่า (Rating Scale) แบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open - end) ซึ่งสร้างขึ้นเองโดยอาศัยแนวทางจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 5 ภาค คือ

ภาคที่ 1 สถานภาพของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

ภาคที่ 2 ความช่วยเหลือที่ครูได้รับและที่ครูต้องการจากศึกษานิเทศก์

สายวิชาภาษาไทย แบ่งเป็น 5 หมวดคือ

หมวด ก. การปรับปรุงวิธีสอนวิชาภาษาไทย

" ข. การปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

" ค. การปรับปรุงอุปกรณ์การสอนวิชาภาษาไทย

" ง. การปรับปรุงการวัดผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

" จ. การส่งเสริมความก้าวหน้าของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

ภาคที่ 3 ความสำเร็จของครูหลังการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทย

แบ่งเป็น 2 หมวดคือ

หมวด ก. ความสำเร็จด้านความก้าวหน้าของครู

" ข. ความสำเร็จของครูด้านความก้าวหน้าของนักเรียน

ภาคที่ 4 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย

ภาคที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทย

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาที่เคยได้รับการนิเทศการศึกษาเป็นจำนวน 10 คน คือ ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมแบบประสม 5 คน และครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญอีก 5 คน แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องอีกเล็กน้อยในเรื่องสำนวนภาษาเพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพที่สุด

3. วิธีเลือกตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ

3.1 ตัวอย่างประชากรโรงเรียน ผู้วิจัยกำหนดเอาโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา (เดิม) กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะที่ศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทยเคยไปปฏิบัติงานที่โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนมัธยมแบบประสม 18 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ 30 โรงเรียน รวมเป็น 48 โรงเรียน

3.2 วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน โรงเรียนมัธยมแบบประสม ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) คือ จับสลากรายชื่อโรงเรียนมัธยมแบบประสม 18 โรงเรียนจากจำนวนทั้งหมด 19 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยชอคูรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในส่วนภูมิภาค จากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา (เคิม) และเป็นโรงเรียนที่ศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย เคยไปปฏิบัติงานภายในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา แล้วเลือกโรงเรียนทุก ๆ อันดับที 4 เป็นประชากรโรงเรียนที่ต้องการ ได้ประชากรโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญเป็นจำนวน 30 โรงเรียน ตัวอย่างประชากรโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 48 โรงเรียน (คูรายชื่อในภาคผนวก)

3.3 ตัวอย่างประชากรครู ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เฉพาะครูที่เคยได้รับการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนของตน โดยเลือกจากโรงเรียนมัธยมแบบประสม 18 โรงเรียน ละ 5 คน เป็นจำนวน 90 คน และจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ 30 โรงเรียน ละ 3 คน เป็นจำนวน 90 คน รวมเป็นประชากรครูทั้งสิ้น 180 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 จัดส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ ทางไปรษณีย์ พร้อมกับแบบสอบถามนี้ไปแนบหนังสือแนะนำตัวของกองโรงเรียนรัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ ถึงอาจารย์ใหญ่ จดหมายของผู้วิจัยถึงอาจารย์ใหญ่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การส่งแบบสอบถามให้กับครู และกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามคืน นอกจากนั้นยังได้สอดซองที่ติดแสตมป์แล้ว เพื่อบรรจุแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยอีกด้วย

ส่วนโรงเรียนที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครจำนวน 4 โรงเรียนได้แก่โรงเรียนศรีบุณยานนท์ (นนทบุรี) โรงเรียนสตรีนนทบุรี (นนทบุรี) โรงเรียนสมุทรปราการ (สมุทรปราการ) และโรงเรียนสตรีสมุทรปราการ (สมุทรปราการ) ผู้วิจัยไปส่งแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.2 กรณีที่ผู้ตอบไม่ส่งแบบสอบถามคืนภายในกำหนดเวลา 10 วัน ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายเตือนไปอีกครั้งหนึ่ง โดยมีกำหนดส่งคืนภายในเวลา 10 วันเช่นกัน เมื่อครบกำหนดแล้วได้รับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนมัธยมแบบประสม 17 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ 29 โรงเรียน รวมเป็น 46 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.83 ได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 155 ฉบับ เป็นแบบสอบถามของโรงเรียนมัธยมแบบประสม 76 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 84.44 และเป็นแบบสอบถามของโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ 79 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 87.77 ผู้วิจัยได้เลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดจำนวนทั้งหมด 130 ฉบับ เป็นแบบสอบถามของโรงเรียนมัธยมแบบประสม 65 ฉบับ และโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ 65 ฉบับเช่นเดียวกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แยกวิเคราะห์ตามประเภทของโรงเรียน ดังต่อไปนี้

5.1 ภาคที่ 1 สถานภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย คำตอบคิดเป็นร้อยละและค่าเฉลี่ย (มัธยิมเลขคณิต) แล้วเสนอเป็นบทความ

5.2 ภาคที่ 2 ภาคที่ 3 และภาคที่ 4 (ความช่วยเหลือที่ครูได้รับและที่ครูต้องการจากศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย ความสำเร็จของครูหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทย และความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย ตามลำดับ) คิดคำตอบโดยหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ ๆ ของทุกคนจากแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนน (Weight) เป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเกอร์ท์¹ (Likert) ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

¹John W. Best, Research in Education (New Delhi : Prentice - Hall of India, 1963), pp. 164 - 165.

ระดับความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูได้รับ

ไม่ทำเลย	ให้คะแนน	1
น้อย	"	2
ปานกลาง	"	3
ค่อนข้างมาก	"	4
มาก	"	5

ระดับความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูต้องการ

ไม่ต้องการเลย	ให้คะแนน	1
น้อย	"	2
ปานกลาง	"	3
ค่อนข้างมาก	"	4
มาก	"	5

ระดับความสำเร็จของครูหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษาสายวิชา
ภาษาไทย และระดับความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์สายวิชาภาษาไทย

น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1
น้อย	"	2
ปานกลาง	"	3
ค่อนข้างมาก	"	4
มาก	"	5

เมื่อกำหนดค่าคะแนนดังกล่าวแล้วจึงนำมาหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคำตอบจากสูตร²

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของคะแนน น้ำหนักคำตอบ

N = f = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = ความถี่ของคะแนน

X = ค่าของน้ำหนักคำตอบเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูได้รับ ค่าเฉลี่ยความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูต้องการ และค่าเฉลี่ยความสำเร็จของครูหลังนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทย ถือตามหลักเกณฑ์เหมือนกันดังนี้

4.56 - 5.00	หมายความว่า	มาก
3.56 - 4.55	"	ค่อนข้างมาก
2.56 - 3.55	"	ปานกลาง
1.56 - 2.55	"	น้อย
1.00 - 1.55	"	น้อยที่สุด

5.3 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูได้รับ และความสำเร็จของครูหลังการนิเทศการศึกษา ด้วยสูตร³

$$r_{XY} = \frac{N \sum X'Y'f(X,Y) - \sum X'f(X) \sum Y'f(Y)}{\sqrt{[N \sum X^2f(X) - (\sum X'f(X))^2][N \sum Y^2f(Y) - (\sum Y'f(Y))^2]}}$$

²ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 2; พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 40.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 110.

- r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูได้รับกับความสำเร็จของครูหลังการนิเทศการศึกษา
 N = จำนวนค่าตอบทั้งหมด
 X = ความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูได้รับ
 Y = ความสำเร็จของครูหลังการนิเทศการศึกษา

การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูได้รับ และความสำเร็จของครูหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษาตามสูตรข้างบนนี้ ได้จากการหาค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อ ๆ ของความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ได้รับ (ในหมวด ก, ข, ค, ง, และ จ) และความสำเร็จหลังจากได้รับการนิเทศการศึกษา (ในหมวด ก และ ข) ของครูแต่ละคน ๆ โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนน (Weight) ออกเป็น 5 ระดับ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร $\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$ เช่นเดียวกับข้อ 5.2

นำคะแนนเฉลี่ยของความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ที่ครูแต่ละคนได้รับ และความสำเร็จของครูแต่ละคนหลังการนิเทศการศึกษา มาเขียนความถี่ของคะแนนลงในช่องตารางการกระจาย โดยแบ่งช่วงคะแนนดังนี้

$$4.56 - 5.00$$

$$3.56 - 4.55$$

$$2.56 - 3.55$$

$$1.56 - 2.55$$

$$1.00 - 1.55$$

แล้วคำนวณค่า r_{XY} ในการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่า r_{XY} ที่คำนวณโดยเทียบกับค่ามาตรฐาน เมื่อ $N = 65$ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า r ค่าที่สุกคือ

$$\pm 1.96 \times \frac{1}{\sqrt{65}}$$

5.4 ภาคที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษาสายวิชาภาษาไทย
 คำตอบคิดเป็นร้อยละ แล้วเสนอเป็นตาราง